

Miners contra el Feixisme i per l'Autogestio: la Republica de Labin, març-abril de 1921

Ara fa poques setmanes es va commemorar el 95e aniversari de la proclamació de la Republica de Labin, per part dels miners. Van organitzar-se per tal de gestionar ells mateixos les mines i per fer front als atacs de les esquadres feixistes.

Labin va ser l'escenari d'una autèntica revolució minera, sorgida de manera espontània contra unes condicions de treball manifestament injustes i contra la pressió cada vegada més violenta dels feixistes. Va tenir una durada breu, de tan sols trenta-cinc dies, però va deixar una forta empremta en els habitants de la zona.

Durant aquells anys, Ístria formava part de l'Estat italià, fruit dels acords de pau que van posar punt i final a la Primera Guerra Mundial. Anteriorment pertanyia a l'Imperi austrohongarès, però la seva derrota en va implicar la pèrdua de sobirania.

Després de la guerra, i amb el triomf de la revolució bolxevic, bona part de la classe treballadora europea en general i italiana en particular adopta una actitud molt combativa, que comporta que s'ocupessin moltes fàbriques i que es creessin molts consells obrers per gestionar-les. Els miners es van organitzar per tal de millorar les seves condicions laborals, i ho van fer primer amb uns objectius simplement reformistes, entre finals de 1920 i principis de 1921.

Com va passar a tot el conjunt d'Itàlia, la patronal i les classes dirigents van recórrer a l'ús de la força per intentar aturar els moviments populars. En aquest context es van crear les esquadres feixistes, impulsades per Mussolini. A Labin el fet que marca un canvi de tendència va ser quan un dels principals dirigents miners va ser atacat per aquestes esquadres.

Arran d'aquest fet els esdeveniments es van precipitar. El 3 de març de 1921, els miners, reunits en assemblea, van decidir ocupar les mines. Pocs dies després, tot va culminar amb la proclamació de la República de Labin. Els miners optaren per crear un sistema de tipus autogestionari. Qui prenia les decisions era l'Assemblea, però qui gestionava els acords era un Consell Central. També van organitzar una Guardia Roja, que tenia com a objectiu protegir les mines dels atacs de les esquadres feixistes..

Un cop consumada l'ocupació, els propietaris de la fàbrica van intentar recuperar les mines per tots els mitjans, però davant la determinació dels miners de no deixar-se perdre el que havien aconseguit, van optar per demanar l'ajut de l'estat, que va enviar-hi l'exèrcit, just un mes després de la proclamació de la República. Com era d'esperar, els miners, pobrament armats, van ser vençuts. No tenien capacitat militar per poder aguantar la pressió de l'exèrcit italià que, amb set mil soldats, ocupa fàcilment les mines, el 8 d'abril.

Cinquanta-dos miners foren jutjats durant el mes de novembre, i el 3 de desembre va ser feta pública la sentència, que els absolia. Van tenir la gran sort de ser jutjats abans de la marxa sobre Roma, que porta Mussolini al poder.